

Museu funerari a Barcelona

Morir era una festa

Sancho de Àvila, a banda ser una funerària, amaga un dels museus més sorprenents de veure: el de Pompes Fúnebres. Els rituals de l'enterrament feien de la mort un espectacle públic.

Dalt, primers cotxes mecanitzats. Baix carrossa blanca de nens o donzelles.

I. OLESTI

Josep Pla ens explica l'olor que feien els puros dels qui anaven a un seguici fúnebre de luxe, i com els brivalls seguien la comitiva per assaborir-ne la flaire. Aquesta olor de puro ja no existeix, ni el soroll de les rodes aixafant les llambordes, ni els sanglots de les ploraneres llogades. Però el que n'ha quedat, d'aquests rituals, es troba al soterrani de l'edifici Sancho de Àvila a Barcelona.

El museu va ser fundat l'any 1970 pel gerent del Servei Municipal de Pompes Fúnebres, el senyor Cristóbal Torra. Antigament havia estat la Casa de la Caritat, l'encarregada dels enterraments de Barcelona. Els fusters mateixos canviaven la part posterior dels cotxes de carrer i els convertien en funeràries. Fins que a l'any 1952 el sistema es va mecanitzar. Un d'aquests cotxes que conserva el museu és el Buick americà.

El senyor Torra va ambientar els baixos de Sancho de Àvila com si ens trobéssim a l'època de les comitives funeràries: el

Dalt, a l'esquerra, carrossa Gran Doumond; a la dreta, vestits de l'època. Baix, Buick americana.

I. OLESTI

terra és de llambordes, les carrosses porten cavalls guarnits, fets per ninotaires valencians. Uns ninots representen els patges vestits com els soldats de Frederic el Gran de Prússia, i uns fanals amb mitja llum donen un cert aspecte macabre a la sala.

El museu consta de disset carruatges, carrosses d'acompanyament, gualdrapes de plata per als cavalls, fetes d'antigues coberteries, transformades en fil i cosides gràcies a les mans de les monges de la Caritat. Indumentària d'època, arreus i fuets, endolats i ornaments de cerimònia, fotografies d'enterraments amb els mateixos carruatges que veiem exposats... De la mort de luxe fins a la mort més senzilla, tots els barcelonins han passat per alguna de les carrosses. Des del president Macià fins al mort més miserable:

tothom tenia dret a un enterrament digne.

La majoria de les carrosses, tenien un nom, i per això se sabia la categoria del mort. La "Gran Doumond", una de les més riques del museu, amb l'àngel exterminador al davant, el mussol, el rellotge de sorra, els àngels negres. "L'estufa", en què la caixa del mort anava protegida per un vidre. "L'aranya", perquè tenia aquesta forma, "La gòtica", que només sortia per Setmana Santa i Quaresma, "La carrossa de la vídua", tancada per tots costats, i amb tapisseria folrada de negre. Les carrosses blanques transportaven nens i donzelles. Alguns cotxes d'acompanyament blancs eren aprofitats també per a casaments i bateigs: només calia substituir els serrells morats per uns d'un altre color.

La carrossa que té més anomenada és "La imperial", la que va transportar la despulla de l'alcalde de Madrid, el senyor Tierno Galvan. És una carrossa del segle XIX, el xassis fou fet per la casa Cellini, a París, una empresa que va passar de fer cotxes de morts a fabricar roba -actualment és una de les marques més prestigioses, i encara porta un signe funerari com a segell-. "La imperial" va travessar Espanya dalt d'una grua, la gent s'aturava al seu pas i li tirava flors. Per passejar-se pel carrer d'Alcalà hagueren de col·locar-hi frens nous. Tot i així, segons el gerent del museu, va ser un miracle que no es desfés, ja que les condicions tècniques del carruatge no eren per a transportar cap mort.

Isabel Olesti